

RBANS

Upptäck fördelarna med tidig, enkel och effektiv kognitiv bedömning

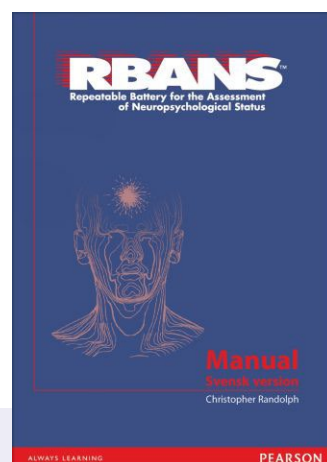
Varför behöver psykologer ett effektivt verktyg för kognitiv bedömning?

Aron Sjöberg, neuropsykolog verksam vid Region Gotland, har länge arbetat med både demensutredningar och rehabilitering av hjärnskador. Genom sitt företag Talamus erbjuder han handledning, utbildning och föreläsningar. Aron är en stark förespråkare för användningen av RBANS (Repeatable Battery for the Assessment of Neuropsychological Status).

RBANS är ett kort, individualadministrerat screenig-instrument som ger en tydlig bild av kognitiv funktion inom följande domäner: Uppmärksamhet, Verbal funktion, Visuospatial funktion, Omedelbart samt Fördröjt minne.

– RBANS borde vara en självklar del av varje psykologs verktygslåda då det möjliggör tidigare diagnos och mer anpassad behandlingsplanering, säger Aron.

En bro mellan screening och fördjupad utredning

Tidig upptäckt av kognitiva svårigheter kan vara avgörande. Samtidigt är kognitiva bedömningar ofta förknippade med omfattande testbatterier, specialistremisser och tidskrävande processer. I det sammanhanget är RBANS ett ovärderligt verktyg då det möjliggör en snabb och effektiv översikt av en patients kognitiva funktioner.

Aron beskriver RBANS som ett testbatteri som fyller ett glapp mellan enkla screeninginstrument som MMSE och MoCA och de mer omfattande neuropsykologiska testbatterierna som WAIS och WMS. Han menar att RBANS är effektivare och enklare än WAIS, men mycket mer informativt än MMSE och MoCA.

- RBANS är särskilt användbart för att fånga upp kognitiv svikt som annars riskerar att missas, som till exempel hos patienter med *mild cognitive impairment* (MCI), menar Aron.

RBANS tar bara 20–30 minuter att genomföra men ger en tydlig funktionsprofil över flera kognitiva domäner. Just att testet är snabbt att administrera men ändå ger en bred och djup bild av patientens kognitiva status är en av de största fördelarna enligt Aron.

- Det ger tillräckligt med information för att besvara frågeställningen huruvida det finns en kognitiv svikt och inom vilka domäner, utan att övervuldiga vare sig psykologen eller patienten med onödiga data, beskriver han vidare.

Aron menar också att RBANS är ett kostnadseffektivt alternativ jämfört med mer omfattande testbatterier. Det kräver mindre tid och resurser, vilket gör det möjligt att testa fler patienter och därmed upptäcka kognitiva svårigheter tidigare i vårdförloppet.

Parallella versioner för upprepade testningar

RBANS har två normerade versioner (A och B), vilket gör det möjligt att testa patienter vid upprepade tillfällen och följa förändringar över tid. Det minskar även osäkerheten och gör resultaten jämförbara. Detta är särskilt värdefullt vid rehabilitering efter hjärnskada eller vid uppföljning av demenssjukdomar, menar Aron.

- De två parallella versionerna är en unik fördel jämfört med många andra test.

Perfekt för primärvården

Aron menar att RBANS är ett perfekt verktyg för primärvårdspsykologer eftersom det är lätt att administrera, ger mycket information och kan användas för att avgöra om patienten behöver remitteras vidare till specialistnivå.

- Psykologer i primärvården borde använda RBANS betydligt oftare än vad de gör idag, säger han.

Aron lyfter fram att många patienter med behandlingsresistent psykisk ohälsa har underliggande kognitiva svårigheter som aldrig upptäcks, eftersom kognitiv status inte testas systematiskt. Han ser också att kognitiva bedömningar ofta hamnar hos arbetsterapeuter och sjuksköterskor, trots att psykologer har den bästa kompetensen för att tolka testresultat och göra kvalificerade bedömningar.

RBANS ger en tydlig profil som kan ge ledtrådar om underliggande etiologi, till exempel om kognitiv svikt beror på Alzheimers sjukdom, vaskulär genes eller annan orsak. Aron förklarar att testprofilen kan hjälpa till att avgöra om patienten ska stanna i primärvården eller remitteras till specialistmottagning.

RBANS och anpassning av behandling

En viktig poäng Aron gör är att kognitiv bedömning med RBANS kan hjälpa psykologer att skraddarsy behandlingsupplägg.

- Om en patient har minnessvikt eller svårigheter med uppmärksamhet, kan psykologen anpassa information, uppföljning och insatser så att de passar patientens förutsättningar.

Detta kan vara avgörande för att behandlingen ska lyckas, särskilt hos patienter med somatiska sjukdomar som diabetes, hjärtsvikt eller neurologiska tillstånd.

Ett outhärligt verktyg för psykologer

Aron är övertygad om att RBANS borde vara ett standardverktyg för psykologer, särskilt i primärvården. Testet är snabbt, tillförlitligt, kostnadseffektivt och ger en tydlig bild av kognitiv funktion som kan användas för diagnostik, behandlingsplanering och uppföljning.

- Genom att använda RBANS kan psykologer bidra till tidigare upptäckt av kognitiva svårigheter, bättre anpassade behandlingsinsatser och mer effektiv vård för patienterna, avslutar han.

[Läs mer om RBANS här](#) ➔

[Läs mer om Aron Sjöberg här](#) ➔